

Justícia Social

Preu:
15 Cts.

ÒRGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

La Unió Socialista de Catalunya i les eleccions de diumenge passat

Diumenge passat, gairebé per sorpresa, tornà a haver eleccions. Calia cobrir el lloc que no pogué ocupar el senyor Martí Esteve, el diumenge anterior, per no haver aconseguit el 20 per 100 del sufragi.

Es presentaven tres candidats: Joaquim Maurín, del B. O. C.; Ramon Casanellas, del Partido Comunista Español, i Martí Esteve i Guau, d'Acció Catalana.

La U. S. C. no volgué mantenir el seu candidat Felip Barjau ni, per tant, concórrer a la lluita. El Comitè Executiu del nostre partit, dissabte passat, va fer públic, per mitjà de la premsa diària, que estava satisfet del resultat del dia 4, però com que no havia anat a les eleccions per les eleccions, sinó amb missió de proselitisme, i amb dos dies no podria fer cap propaganda ideològica eficaç, en aquesta lluita complementària no hi concorria.

La batalla quedà concretada entre la dreta i l'extrema esquerra, millor, entre Martí Esteve i Joaquim Maurín.

Guanyà Martí Esteve, amb 40.000 vots. Les esquerres votaren molt poc i les dretes gairebé totes. Martí Esteve sortí amb els seus 14.500 vots i els vots de la Lliga Regionalista.

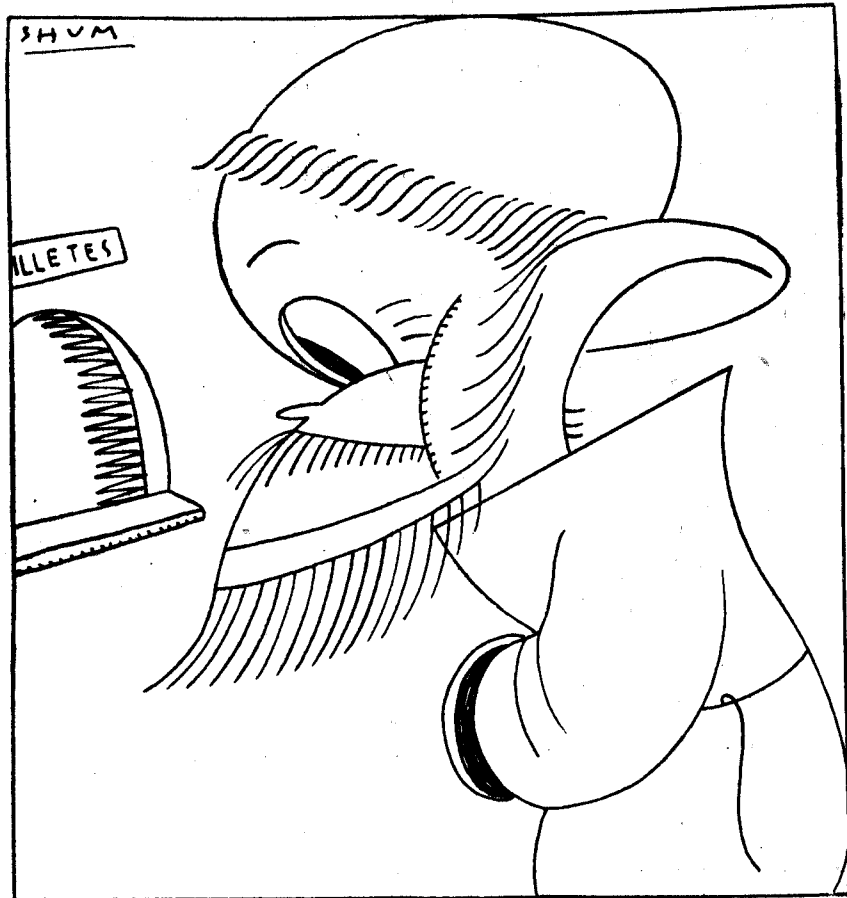
Tres únics diputats que ha aconseguit Acció Catalana, els ha tret tots tres amb vots aliens. Nicolau d'Oliver, amb els dels lerrouxistes; Carasco i Formiguera, amb els de l'Es-

querra gironina; Martí Esteve, amb els de la Lliga.

L'ajut oficial de la Lliga a Acció Catalana els ha fet un mal gros, per més que ells no se'n adonin. Els «darrers puntals de la monarquia» han dit públicament que, ideològicament, es senten al costat d'Acció Catalana, mentre aquesta no se'ls posi enfront. Això significa, més aviat o més tard, la mort d'Acció Catalana. El gest de la Lliga i el seu acceptant-ho, han palesat la possibilitat de la fusió, el retorn dels fills pròdigs a la llar hospitalària. Nosaltres celebrem la probable unió, puix que així no hi haurà el confusionisme de dos partits iguals.

El candidat del B. O. C. ha obtingut més de 13.800 vots. Ha obtingut, doncs, els mateixos vots que el dia 4, més els vots dels homes de la U. S. C., els quals, espontàniament, sense cap indicació de ningú, votaren Maurín perquè veieren en ell, a desgrat dels seus procediments i errors, un socialista.

Ens plauria veure unes eleccions en les quals es presentessin tots els partits, per a saber els vots reals de Maurín. En les del dia 4 passà dels 8.000 per l'ajut de l'Esquerra, i en totes les altres han concorregut factors que han fet que votessin a Maurín gent no comunista; només sabem que en les del 12 d'abril, en les quals el B. O. C. se'n emportà només els seus vots purs, va quedar als voltants dels 2.000.

LA MARXA

-Doneu-me un bitllet... d'«andén»

«La Publicitat» i els seus homes no saben encara amb qui se les heuen quan s'entretenen a... atacar-nos. No saben que juguen amb foc.

Passades les eleccions del dia 4, reproduïa encara «La Publi» l'estúpid article que dies abans havien publicat els irresponsables de la «Soli» contra el nostre company Barjau.

(Déu els cria i ells s'ajunten.)

Per què gent tan assenyada ha comès aquesta irreparable lleugeresa? «La Publi» sap prou que no pot mantenir l'acusació que aquell article conté i que ella amb tanta satisfacció ha acollit i s'ha fet seva.

No la podrà mantenir mai com nosaltres mantindrem l'acusació que entre els seus redactors hi ha qui ha servit de testimoni FALS contra uns obrers als quals se'ls demanava pena de MORT. Per quins motius? Ells se'ls saben!

En el punt que han arribat les coses, ens hem cregut obligats a denunciar aquest fet per tal que Catalunya sàpiga qui és aquesta gent que vol donar-nos lliçons de patriotisme i de probitat.

La superioritat dels socialistes

Per EMILI SALETA I LLORENS

Dintre la gama variadíssima de partits i partidets que avui es mouen i s'agiten al voltant del règim instaurat el 14 d'abril darrer, passant des de la Lliga fins arribar als apocalíptics anarco-sindicalistes — temibles aquests a causa de llur innocència — observarem, amb un lleuger anàlisi, una vaguetat i un confusionisme caduti d'ideologies i programes.

En general, allò que els destria i els classifica són els distints cabdillatges.

Entre un home de la Lliga Regionalista i un d'Acció Catalana, ¿qui podria arribar a estatuir diferenciacions?

¿On trobarà ningú la fita divisòria de les idees, si la Lliga ja avui és republicana i Acció Catalana ja ha deixat ara els fums separatistes?

Entre els radicals d'en Lerroux i els d'algunes altres branques del republicanisme burgès, ¿qui ens arribaria a precisar les divergències que en l'ordre d'idees els separen?

D'un sindicalista per se a un anarquista, ¿on trobarem que acaba el punt d'enllaç?

Finalment, dintre els tres grups de comunistes, ¿hi ha algun mitjà per a saber allò que vol l'un o allò que vol l'altre?

La mateixa Esquerra Catalana, tan preponderant, que ha assolit un triomf incomparable, ¿és, avui per avui, una cosa orgànica, amb una ideologia concreta?

Evidentment, no.

L'Esquerra Catalana ja amb la pròpia designació presuposa solament una tendència, un agrupament de forces, una unió circumstancial que permet ajuntar grups d'Estat Català, federals de tota la vida, republicans històrics, restes de l'antiga esquerra nacionalista, rabassaires, republicans improvisats, i entre tots ells una gran quantitat de massa neutra més o menys sentimental, que s'uneix sempre, indefectiblement, als grans moviments populars i en deserta quan ve l'hora de perdre o quan els cabdills desapareixen.

A Catalunya tenim ja un exemple d'aquests cops de poble en el moviment de Solidaritat Catalana l'any 1906.

És, en general, la gent que necessita l'arena, el míting i els obligats la-

tiguillos, el sentimentalisme de l'hora, el fet momentani, la paraula inflorada, l'exaltació lírica.

Entre els partits que es diuen catalanistes tot és jugar a qui és més catalanista o a qui va dir-se primer republicà.

Els partits republicans rivalitzen, en canvi, a veure qui és que ha fet més per Catalunya i per l'Estatut.

Tot plegat, però, dona la impressió de discussions de veïnat o de barberia.

En realitat, no s'han donat compte que ésser només republicà o ésser només catalanista, és, en el fons, ben poca cosa.

Per altra part, les fluctuacions i la inconsistència de quasi tots els partits esmentats queden ben aviat de manifest repassant els resultats electorals d'aquests darrers vint-i-cinc anys. Per ells veurem que la Lliga Regionalista ha perdut i recuperat diverses vegades l'hegemonia política de Barcelona i àdhuc de Catalunya.

Que l'antiga Esquerra Catalana, que en un moment envaï sorollosament una majoria de districtes electorals, quedava pocs anys després reduïda a la mínima expressió.

El partit radical, que fou també en un moment donat un partit preponderant a Catalunya i amo absolut de Barcelona, quedava pocs anys després derrotat vergonyosament.

Recentment l'exemple d'Acció Catalana, derrotant la Lliga l'any 1923, confirma la nostra teoria, car el 12 d'abril darrer queia en una desfeta memorable, i ara ha pogut treure un diputat remolcada per la Lliga.

Quant a la C. N. T., n'hi ha prou amb comparar allò que fou en els primers anys de la post-guerra i veure l'estat d'impotència i d'abandonament en què quedava en produir-se el cop d'Estat del 13 de setembre de 1923.

I és que no és pas ben bé el mateix disposar en un moment donat d'una massa irreflexiva, suggestionada per l'ambient propici de l'hora, o comptar amb un partit orgànic d'adictes i convençuts, conscients del fi que els guia.

I és aquesta la superioritat dels socialistes, a Catalunya, a la resta d'Espanya i a tot el món. Perquè el socialisme, com a doctrina fonamental-

(Segueix a la pàgina 5)

DRETES I ESQUERRERES

En la calma terrible que seguí al fracassat moviment de desembre, des de l'exili vigilant de Perpinyà vaig escriure aquest article, publicat a «La Rambla de Catalunya» del 12 de gener d'enguany. Ara em sembla oportú de reproduir-lo, davant certes reflexions que ha suscitat un episodi electoral. Sense establir similituds capcioses entre la situació d'aleshores i la d'ara, l'objecció principal que pretenc respondre és la mateixa. Les paraules combatives de desembre poden tenir, per tant, el mateix valor.

Només voldria afegir-hi això: que la llibertat no exclou la disciplina. Cal disciplinar—sense enregimentar—l'esquerra. Per a assolir-ho convé, sobretot, bandejar en absolut els partits inútils, els homes inútils, els gestos i els mots inútils. Surtosament, ja hem començat de fer-ho en la darrera part de l'episodi electoral. — G. B.

Aquests dies les dretes fan grans bocades de la nostra desavinença. La reacció es complau a subratllar les disparitats més insignificants, les divergències més lleus, quan aquestes sorgeixen en el si del moviment esquerrista. Converteix, aleshores, les disputes trivials en horroroses baralles; els petits conflictes, en extraordinàries insuperables dificultats.

Aquest «bluff» ingenu no obté, però, grans resultats pràctics. Si l'esquerra estigués verament trosjada per discòrdies intestines, la dreta no es prendria tant d'interès a intentar dividir-la. No miraria amb un vidre d'augment els seus conflictes interns. Ara ho fa perquè veu compromesa la seva causa; perquè l'esquerra, en un tombant que esdevé decisiu de la nostra història, es mostrà més unida que mai, més forta que mai, més compacta i poderosa que mai.

L'esquerra té dret, però, a mostrar-se dividida. De fet, un liberalisme difús—és a dir, una àmplia i intel·ligent tolerància—és l'alcaloide de l'esquerra. Si les dretes obressin per principis, per consideracions doctrinals, podrien invocar únicament l'ordre i la disciplina—és a dir, el silenci i la submissió jeràrquica. Ara ja ho fan, però sense encaparrar-se a argumentar-ho... En canvi, les esquerres es basen, per llur essència, en el sentit de crítica. La idea de llibertat—com la de justícia—neix precisament de sotmetre a la crítica tots els valors.

No volem dir amb això que la llibertat—tota la llibertat—ni la justícia—tota la justícia—hagin estat tot-hora patrimoni dels partits i dels homes de l'esquerra. Aquestes nocions són en elles mateixes tan generoses, que fins i tot es poden permetre el luxe de donar la raó a llurs enemics si alguna vegada en tenen... Però sí ens és permès, sense que ningú no gosi desmentir-nos, d'afirmar que justícia i llibertat no són pas correntment la bandera de les dretes—conservadores o reaccionàries. Només s'atreveixen excepcionalment a emparar-se d'aquests mots quan es senten desbordades per l'esquerra, en moments

Per trobar-se malalt el nostre estimat company director Joan Comorera, no ha estat possible publicar «La setmana política».

de perill immediat; altrament es satisfan d'invocar l'ordre—limitant-lo, això sí, a un problema de mecànica—, i de condensar en aquesta idea d'ordre totes llurs aspiracions.

Si jerarquia i ordre, doncs (és a dir, obediència i submissió), són patrimoni ideològic de les dretes, i llibertat i crítica de l'esquerra, ¿no és lícit que aquelles apareguin tothora unides, mentre les esquerres discuteixen a ple aire llurs divergències?

Les dretes no poden, sense traïr llurs pròpies característiques, escindir-se. Menys, encara, apareixer dividides. Només la intriga i l'interès tenen un lloc en el sistema ideològic de les dretes. Substitueixen, en aquell clos, la lluf de discussió sempre latent, a propòsit de tot, en els nuclis de l'esquerra.

Però potser serem massa benivolents si atribuïm només mòbils ideals a l'actuació dretista. No pas que les esquerres pretenguem ésser—fóra pueril—model de desinterès. Precisament nosaltres hem proclamat—amb gran indignació dels reaccionaris—que sempre hi ha en últim terme un tou d'interessos, collectius si no personals, en els fonaments de les ideologies. Però de fet veïem els idealistes de dreta—que tanmateix invoquen el comerç, la indústria i l'agricultura—defensar

EL TEATRE

Novetats. — Estrena de «La segona joventut», de Pompeu Crehuet, i de «Les tres Gràcies», de Josep M. de Sagarra.

Teatre el de Crehuet en aquesta producció que es manté fidel al sentit tradicional que pesa com una llosa de plom sobre la producció d'aquest autor. No hi ha cap inquietud, careix d'ambició. Nosaltres sentim un gran respecte per les persones modestes, però treient, una vegada més a llum, l'aforisme de Gide, que sembla escrit per a la nostra producció teatral, diem que «si amb bons sentiments no es fan bones obres» amb comèdies modestes no hi guanya res l'autor ni el teatre.

Ens deia un amic nostre, home de cultura, molt afecte al teatre, que estem assistint a l'agonia d'una època gris i lamentable que ha dominat en el nostre teatre. Celebraríem molt que la profecia fos certa. Perquè un teatre que no interessa ni apassiona no serveix de res. I nosaltres creiem que l'art dramàtic pot servir per moltes coses.

«Les tres Gràcies», de Josep M. de Sagarra, és una de tantes facècies d'aquest autor. Té versos bons i altres que molesten; diu coses d'una gran suavitat com al final i d'altres que són una «boutade» o una grolleteria. Però té la vibració que manca a Crehuet. Ens interessaria més la producció que indignés al públic que la que el deixa completament indiferent.

Romea. — Estrena de «L'hostal de la Glòria», de Josep M. de Sagarra.

El conflicte és, al nostre entendre, el més humà que l'autor ha escrit fins ara. Però l'enfarfega, el dilueix en un excés d'escenes pintoresques. Hi ha coses de qualitat com les dues escenes finals de l'acte segon i té mo-

mesquines causes personals i espoliacions collectives, mentre els homes d'esquerra (àdhuc aquells qui adopten en filosofia una actitud ferrissament materialista, propugnadors de la lluita de classes), es sacrifiquen sovint personalment per una classe a la qual no pertanyen o per uns ideals de realització imprecisa.

Sí: cal fer aquesta justícia als reaccionaris. Ells hi veuen més clar que nosaltres, i no els ho envegem pas. Sempre s'orienten de cara al calaix del pa. Per això no discuteixen gairebé mai, i obren sempre. Per això, també, poden oferir sempre l'espectacle de llur actuació perfectament coordinada davant les nostres dissensions, que potser consideren com a bizantines.

Hi ha, en fi, una altra raó molt important—per no cercar-ne d'altres ara—per a explicar-nos els matisos innombrables en què es divideix l'esquerra, i les inacabables revisions i crítiques a què sovint està lliurada.

De fet, és encara una altra conseqüència d'aquelles distincions ja notades: submissió ací, lliure examen allí. Dreta i esquerra sintètiques. La dreta no necessita grans doctrinaris, definidors aciençats. Com que no ha d'innovar ni descobrir res, pot perfec-

ments lírics d'una gran tensió. Però de totes maneres és un teatre de sentit pitarrès, tant pel fons com per la factura. I d'això ja se n'hauria de fugir. Un teatre viu, trepidant i gosat és el que ens manca. Pot ésser retrospectiu inclòs, sense fer aquella fortíssima rànica de folk-lorisme. ¿Per què no ho fa en Sagarra? L'excessiva facilitat li és nociva.

Els comedians

A Novetats la companyia és gairebé la mateixa. Les actrius Fornés, Morera i Baró tenen una tònica de treball discreta i sostinguda a través de totes les obres. Però tot plegat resulta una mica gris, careix de vitalitat. És un treball d'ofici, ben fet, però d'ofici. Això és tal vegada, per culpa de sempre, fer obres que s'assemblen, i fa que el seu treball adquireixi un aire de cosa macànica.

Dels actors, senyalarem Aymerich. És un comediant que sense gaires recursos, dona, però, la sensació de vida i agilitat. Els altres molt correctes, però sempre els mateixos. Creiem una adquisició de moltes possibilitats al galan jove Guitart.

Romea té una companyia nombrosa i amb bons elements. Maria Vila és, ara com ara, la valor més alta i positiva de la nostra escena; Daví té unes grans qualitats de director. La Guart és una característica amb una personalitat còmica indiscutible. Ventayols un bon galan jove. La Morató i en Vinyes són dos elements bons, i Cabré, el galan jove, creiem que és una bona adquisició. Dels altres, en parlarem a mida que prenguin part a les obres.

S'ha d'afegir que la presentació de les estrenes ha estat perfecta a Romea, i a Novetats en les produccions de Sagarra, per obra dels pintors Fontanals i Batlle i Amigó. La de la comèdia de Crehuet no passava de discreta.

A. C.

tament estar-se'n. Ja té totes les dèries estandarditzades; tots els camins, marcats amb fites. L'esquerra, en canvi, sempre s'ha d'enriquir. Ha d'innovar i de descobrir el màxim possible; i, a més, ha de justificar les noves conquestes de les idees o dels fets. Però innovar i descobrir signifiquen precisament, en el terreny de les idees, crear matisos. Volen dir, exactament, establir diferències.

Aquesta necessitat de crítica forma també en l'esquerra una habitud de crítica. La funció crea l'òrgan. El lliure examen, aplicat en principi a les grans valors, és aplicat després successivament als homes i a les coses, fins als fets més petits i secundaris de l'acció quotidiana.

La revisió permanent no demoleix pas, sinó que fortifica i depura incessantment la democràcia efectiva de les esquerres. Aplicada al país, crearà un entrenament de llibertat i serà la força del règim.

Potser és aquesta acció—noblement corrossiva—que ha donat lloc al mite de la manca d'homes en les esquerres. És un mite d'origen reaccionari, i, per a desfer-lo, basta amb enumerar ràpidament els homes que són una esperança de la dreta: Cambó, Alba, Bugallal, García Prieto, comte de la Mortera, La Cierva, Romanones, Gualdhorce i companyia. Cambó és qui sobresurt, després de tot, en aquesta diguem-ne taula de valors. Avui el fet de militar dintre l'esquerra ja no és una qüestió de sentiment, ni de teoria: ha esdevingut afer d'intel·ligència i de sensibilitat.

Però, és clar, els cabdills de la dreta no sofreixen, dintre llur camp, el control que experimenten en el seu els de l'esquerra. I d'això en dedueixen superioritats, purament hipotètiques, de doctrina i d'eficàcia. Les reserves orgàniques de l'esquerra, formidables ara, són sistemàticament negligides, perquè no es volen enregimentar sota una fèrula única, als peus d'algú. De fet precisament som homes d'esquerra—nosaltres, les masses, més dotades també per al raciocini que les de dreta i per tant menys propenses a ungir ningú—per no haver-nos de trobar davant de cap home en actitud de beata dependència!

No existeix, en un grau perillós, la divisió esquerrista—de què fan grans bocades aquests dies els reaccionaris. Quant a la que existeix i sempre hi ha hagut, la considerem plenament justificada i absolutament necessària. No la canviaríem pas a cap preu per la unitat feixuga del bloc de dretes, pel silenci dels seus soldats.

Sí: nosaltres combatem per idees, de vegades en nom d'interessos. La reacció, per interessos, sovint sota banderes ideals. La seva unió és diferent de la nostra. Es tracta de valors heterogenis impossibles de comparar.

Tenim entre nosaltres homes preclars, malgrat els anatemes que els llancen els reaccionaris. Però res ni ningú no podria vedar-nos de discutir-los. En canvi, els reaccionaris, que volen deduir superioritats d'inferioritats paleses, es troben reduïts a la trista condició d'haver-se de formar un ídol d'un senyor Cierva qualsevol.

Sobretot, quan el veuen al poder. Aleshores, es creuen obligats a defensar-lo a ulls clucs, a ultrança. Aquesta defensa els resulta tant més fàcil com més pocs sacrificis comporta llur actitud.

GRANIER-BARRERA

Cartes obertes al company llunyà

II. A Viena, l'endemà del 13 de setembre

Un paradòxic, escriptor francès dels que avui fan forrolla, remot company de despesa en un sòrdid quint pis d'Europa, en els meus dies d'estudiant rodassosques, treballava aleshores en la redacció d'un diccionari presuprrealista, que es proposava publicar per a espenterrar «burgesos», les paraules del qual anirien arbitràriament seriades, és a dir, prescindint de l'ordre alfabètic consuetudinari i de tota mena d'ordre, forma que —segons ell— és la que hauran d'adoptar tots els diccionaris el dia que aspirin, com cal, a ésser llegits, per comptes de contentar-se, massa modestament, a ésser consultats.

I bé—bon company—, podeu estar segur que si en la seriació d'aquestes impressions de viatge es trenca obertament l'ordre cronològic consagrat per hàbituds milenàries, no és pas per a obeir a cap nova teoria, conscientment pre-establerta, ni per cap infantil afany de singularització, ni per cap pruija revolucionària, violadora de fórmules consagrades. Aquest evident desgavell metòdic, és l'obra d'un pur atzar. Altrament, no sóc tan insensat que no sàpiga reconèixer que, fet i fet, l'adaptació a les fórmules consagrades és allò que ofereix en la vida major avantatges i comoditats.

Començava la meua correspondència a Viena, la nit del 17 de setembre, trasbalsat encara per les impressions de la jornada, i volia contar-vos, simplement, les hores d'emoció viscudes aquella tarda memorable. El nom de Varsòvia, escrit com qui diu sense voler, em duia a punta de ploma un *impromptu* polonès i, quan entrava a parlar de Viena veia, imaginant amb el meu quin fóra el vostre esverament, que les quatre cares del paper eren plenes de lletra de curt-de-vista.

La meua arribada a Viena s'escaigué justament l'endemà de l'insensat alçament, en terres d'Estíria, dels feixistes austríacs, acabadillats pel doctor Pfrimer, del 13 de setembre. La data fatídica, però, no tingué a Àustria les vergonyoses conseqüències del 13 de setembre espanyol. Allí hi ha un proletariat conscient (arribat a la major edat ciutadana i guarit dels funests xarampions de l'extremisme verbal), que vetlla per les conquestes de la democràcia i és la total garantia de l'ordre de la República. La paraula *pronunciamento* no té traducció en cap altra llengua. Els generals redemptors són allí una fauna inexistent. I com que cada fauna correspon a un panorama climàtic, la flora anarquista, producte tan netament primari i ibero-americà com el *xarxarisme*, hi és, actualment, desconeguda. Els *professionals* de la revolució s'hi moririen de gana i no tindrien més remei que anar a *redimir* llurs coterranis de Badajoz o de Zamora, on—evidentment—llur magnànim apostolat és més necessari que en cap altra banda. Però és inútil intentar tot paral·lel entre Viena i Barcelona: *Viena és una ciutat socialista!* Les forces obreres, amb efectius sindicals i cooperatius formidables, tenen més de 450 mil membres organitzats en partit de classe i assolixen en les eleccions (a Àustria existeix el sufragi femení) xifres de més de 600 mil vots. Allí ningú no s'omple la boca amb truculents esgarips catastròfics. Les masses ja estan «desasnadas». Ningú no parla de la re-

volució. Tothom hi pensa; i cada dia cada ciutadà en fa una miqueta. En la formosa capital del Danubi, que tot i ésser en nombre d'habitants (2 milions) la quarta d'Europa, és la segona que fa a la extensió del seu terme municipal, les entitats del partit socialista donen diàriament un promig —fantàstic per a nosaltres— de vuit-centes conferències, sobre temes de cultura general, cooperativisme, educació política, organització sindical, etcètera, i el Municipi, en poder dels obrers, manté les millors escoles *professionals del món*.

La topada de Kapfenberg havia costat la vida a dos joves camarades (*Genossen*) del partit socialista, companys Konrad Kainz i Franz Geisler. La social-democràcia, colpida per l'absurda tragèdia, volia honorar dignament el traspàs dels *Genossen* amb la total mobilització de les seves forces. La manifestació del dol col·lectiu serviria així, també, per a palesar una vegada més la força abassegadora de la voluntat liberal i democràtica del poble austríac, i per a mostrar als estols del nacionalisme reaccionari, aplegats en la Heimwehr, l'absurda temeritat de llurs criminals propòsits.

El dimecres, dia 16, tingué lloc a Kapfenberg la primera manifestació de dol, en l'acte d'acomiar els cadàvers de les víctimes, abans de llur trasllat a Viena. El company Seitz, alcalde de Viena, i el company doctor Renner, President del Parlament austríac (*Nationalrat*), trobaren en llurs discursos les paraules estrictes per a traduir tota la continguda emoció del poble.

Els automòbils funeraris arribaren a Viena, pel costat de Inzersdorf, cap allà a dos quarts d'onze, i foren rebuts per les seccions de ciclistes i motociclistes de la Guàrdia Cívica Republicana (*Republikanische Schutzbund*), que és avui a Àustria dic formidable contra tota possible dictadura, integrada a la sola ciutat de Viena per més de 30 mil obrers sindicats, gairebé tots afiliats al partit socialista. En el curs de la comitiva fins al Casal dels Sindicats (*Verbandsheim*) de la Koenigseggasse, els autos mortuoris reberen els honors de sengles divisions de la Guàrdia Cívica, estacionades amb bandera i música a la plaça Spinnerin am Kreuz i davant del Casal del Partit (*Parteihaus*).

Els cadàvers, tancats en argentades caixes, quedaren dipositats, costat per costat, al mig de la gran sala, tota endolada, del Casal dels Sindicats, damunt d'un cadafal cobert de flors i flanquejat per quatre canalobres de nou braços. Davant dels sarcòfags hi havia tres enormes corones: del Partit, de la Guàrdia Cívica Republicana i de l'Organització de Viena. A les vuit del matí del dijous fou permès l'accés al públic. Circundaven el cadafal, en formació d'honor, divuit companys de la Guàrdia Cívica, sis davant, quatre darrera i quatre a cada costat, amb llurs simples uniformes: botes altes de cuir, guerrera de color verd-agrisat i gorra amb visera de xarol i escarapella esmaltada amb el segell del sindicat. Fins a les quatre i mitja, desfílà, in comptable, davant dels fèretres una corrua silenciosa. Molts anaven acompanyats de llurs infants. Alguns, en passar, llançaven un clavell roig. A l'hora de la pausa del migdia la riuada humana era un compacte tumulte d'homes i dones, freturosos de tributar un darrer comiat als companys monstruosament sacrificats. Des de dos quarts de cinc fins a les cinc l'accés quedà reservat

als qui anaven proveïts d'invitació, invitació que fou igualment indispensable per a la cerimònia del Crematori. (Al matí, una visita al Secretariat del partit, instal·lat a la Rechte Wienzeile, al mateix edifici del *Arbeiter Zeitung* (Diari dels Treballadors), òrgan central de la Social-democràcia Austríaca, i la simple presentació del meu carnet de la U. S. C., m'havia posat en possessió d'abdues targetes).

Des de primera hora de la tarda, a tots els carrers per on ha de passar l'enterrament es comença a estacionar la gent a les voreres. No pas amb l'aire de bullanguera tafaneria que ens és tan conegut, sinó amb el de gent que fa acte de presència en compliment d'un deure ciutadà, sense un crit, sense un gest inútil; molts homes amb un clevell roig al trauc, moltes dones amb un clavell roig al pit. Humils flors de drap, com petites banderes d'un ideal immens. A les quatre, pels volts del Casal dels Sindicats el tràfec és pràcticament impossible; el tram de carrer veí de l'edifici és ara un clos reservat als representants oficials i als delegats forans. En la vibració de tota la ciutat es trasllueix el dol col·lectiu i la viril protesta de la civilitat ferida. A les cinc en punt, hora assenyalada, es comença a organitzar la comitiva. Tota la plana major del socialisme, companys i companyes, és allí reunit. El moment d'aparèixer els fèretres al carrer i quan mans amigues els posen en els cotxes mortuoris, és d'una emoció colpidora. El cor del Sindicat de Tramviaris, dirigit pel company Human, trenca l'imposant silenci de la multitud descoberta amb el cant de «Victimes Immortals». La banda del Sindicat d'Obrers del Gas toca un himne funeral. El Dr. Rebiczek m'agafa pel braç i em fa posar entre el cap del dol.

I la comitiva, greument, es posa en marxa. Van al davant, en doble filera, nombroses banderes roges dels sindicats obrers. Segueix la banda tocant adesiara l'himne dels socialistes austríacs (La Cançó del Treball). Els dos cotxes mortuoris, fastuosament exornats, cedits per la municipalitat vienesa. Darrera van els familiars de les víctimes, germanes i fillets, amb el diputat Wallisch i una delegació dels infants de la vila de Bruck. Ve després el dol oficial, presidit per l'alcalde de Viena, el Dr. Otto Bauer, el company Julius Deutsch i la Presidència de l'Organització femenina i, finalment, segueixen els diputats, consellers municipals, comitès i delegacions.

Tot al llarg del trajecte, contenint la gentada, a banda i banda dels carrers, hi ha una apretada filera, correctament formada, de milers d'individus de la Guàrdia Cívica, a les ordres de l'instructor tècnic, Major Eiffer. Allò que més imposa a un pobre meridional com jo, és la serena i seriosa actitud del poble: ningú no diu cap paraula; no es veu ningú fumant. Al pas solenne dels fèretres es veuen ulls espurnejant i punys que es clouen amb continguda ira. En passar per la Kärntnerstrasse, una noia del públic té un atac nerviós; el fibló dels gemecs fa passar damunt de la gentada un calfred esborronador. Després del carrer de Mariahilf, artèria central del barri dels negocis, quan la comitiva desemboca en el Ring, fastuosa Ronda vienesa, comença a llustrear. Fa més d'una hora que caminem. El dol s'acomoda a la espaiosa plaça de Schwarzenberg, a l'hora precisa que la ciutat encén els seus fanals. S'atu-

ren les banderes roges de l'avantguarda i, al pas dels fèretres, s'inclinen fins a terra.

Les famílies de les víctimes i els acompanyants del dol seguim els autos funeraris en dos autobusos que hem trobat reservats. Encara en tot el trajecte del llarg passeig que ens porta fins al Crematori de Simmering hi haurà gent parada esperant el pas de l'enterrament. Arribem al Crematori que és fosca nit. A la plaça closa, davant de l'edifici, una divisió de la Guàrdia Cívica forma una ampla rodona de brandons, alternativament encesos. El Crematori té l'aire austriac i les línies sòbries que calen a un mausoleu. A banda i banda de la graonada monumental, espeterrelleja el flam llengotejant de deu teieres. Les caixes mortuòries són dipositades en un cadafal fronter. El cor obrer de Simmering canta un cant funeral. La veu enèrgica i vibrant del company Deutsch diu ara una oració emocionada: «Kainz i Geisler, heu estat dos braus treballadors...» Quan s'esvaeix el ressò de les darreres paraules l'emoció queda clavada al cor. Les trompetes esquincen l'aire de la nit amb les notes d'una retreta i la banda, encara, per a darrer comiat a dos treballadors traspassats, toca l'Himne del Treball.

Pocs moments després ens trobem aplegats sota l'afuada cúpula de l'alta nau del Crematori. Lentament, lentament, el primer sarcòfag s'enfonsa en la trapa del forn, com en una insondable gola de misteri. Els profunds acords de l'orgue omplen la nau mortuòria, però no poden ofegar els plors esgarriados d'unès noies i d'uns infants endolats. Ara desapareix sota terra la segona caixa argentada. Dones i homes ploren en silenci...

Honor als qui saben donar la vida fugissera per un noble ideal etern!

Sortats els pobles que saben honorar dignament llurs herois obscurs!

RAFAEL CAMPALANS

Vestit i Moralitat

Comentant les vicissituds i reformes del vestit femení i les qüestions de moralitat que solleva des de fa una colla d'anys, escriu el crític italià Benedetto Croce:

«Suposant que els reformadors del vestit, convertint llur abstracte esquema en un ideal concret, donin un exemple pràctic, no podran fer altra cosa que esperar els efectes de llur exemple, que podran ésser ràpids i lents, generals o parcials, o nuls i tot. No vull dir que els vestits no hagin de canviar, però llur canvi és per crisi interior i no per imposició exterior; són semblants, en això, a les llengües, que certament estan sempre en un procés de canviament, però que mai no ha pogut substituir ningú per llengües conjuminades, com hom diu, racionalment, i que hom hauria de dir artificialment o cerebralment. I així com amb tota llengua hom crea poesia i beutat, així en cada condició de vestit hom pot crear el bé; i de la mateixa manera que cap llengua, presa en aquesta abstracció que és el concepte de llengua, no pot dir-se per ella mateixa beutat i poesia, així mateix no hi ha cap vestit especial que pugui envanir-se d'ésser dotat, en detriment dels altres, de moralitat.»

ULISSES

EL CAS DE LA "LLIGUETA" ELLS I NOSALTRES!

Qui tingui la teulada de vidre que no llanci pedres enlaire. La trencadissa de la pròpia teulada és una cosa fàcil, en aquestes circumstàncies.

I això és el que ha fet la gent de la «Lligueta» des del seu diari «La Publicitat».

Es lògic combatre els adversaris polítics, especialment en períodes electorals. Res a dir-hi. Cal, però, usar armes nobles, totes les armes nobles de les quals es disposi. Les armes innobles—injúries, falsedats, tergiversaments, mentides, calúmies, etc.—solen tenir dos talls. Són aquestes armes innobles les de «La Publicitat».

N'hi va haver prou amb l'anunci que la U. S. C. anava a la lluita, que presentava com a candidat l'excel·lent company Felip Barjau, perquè la «Lligueta» i «La Publicitat» mostressin la vergonya de les seves misèries; per alguna cosa, anys enrera, el nostre Gabriel Alomar els comparà amb Action Française.

Forma d'atac a nosaltres: la baixesa i el donar crèdit cec a «Solidaridad Obrera».

Arguments: la nostra pretesa manca de catalanitat i la nostra insignificància.

Ratifikem el que dèiem en el número passat. Volem, però, fonamentar-ho.

Ens diuen que pels vots que tinguérem en les eleccions del dia 4—dels quals estem molt satisfets—no ens correspondria ostentar cap representació, i en canvi tenim un Conseller a la Generalitat, quatre diputats a les Constituents, quatre diputats a la Generalitat i tres regidors a l'Ajuntament de Barcelona.

Es cert.

En les eleccions del 12 d'abril i del 28 de juny anàrem a la lluita coaligats amb l'Esquerra Republicana de Catalunya, però ostentant amb igualtat de drets el nom d'Unió Socialista de Catalunya. La gent votà els nostres homes sabent que eren de la U. S. C.; els vots que portaren els nostres elegits a l'Ajuntament de Barcelona i a les Constituents espanyoles, ho foren de la U. S. C., perquè el poble veié en nosaltres els revolucionaris que no podia veure de cap de les maneres en els homes de la famosa Acció Catalana.

Els candidats a diputats de la Generalitat es presentaren independentment de l'Esquerra, com a homes de la U. S. C.; un d'ells, demanat especialment pel districte. I sortiren elegits tots els que es presentaren.

El nostre Conseller a la Generalitat hi és com a representant del partit, puix que el President Macià sap qui som nosaltres. També sap qui són els de la «Lligueta», que li digueren que desertava, i per això Carrasco i Formiguera anà a la Generalitat com a signant del manifest del desembre del 1930, prescindint de la seva filiació política.

I encara tenim regidors i tinentes d'alcalde i àdhuc alcaldes a diversos pobles de Catalunya. I tots ells foren votats com a socialistes catalans.

Això, ho sap tothom. I ho saben també els d'Acció Catalana. Però la seva norma és falsejar les coses.

Ens diuen acaparadors!

Els es presentaren plens de prestigi a les eleccions del 12 d'abril i quedaren en cinquè lloc sense poder treure cap regidor. Es presentaren a les eleccions per a diputats constituents i aconseguiren la xifra de vuit mil vots (no parlem del senyor Nicolau d'Olwer, elegit pels vots lerrouixistes), quan els nostres homes, com

a homes de la U. S. C., coaligats amb l'Esquerra Republicana de Catalunya, n'obtingueren—per un esclat sentimental, és cert—més de cent mil. Anaren a les eleccions del 4 i quedaren amb menys de la meitat dels vots de la Lliga i sense aconseguir—ells que tenen per finalitat guanyar eleccions!—el 20 per 100 del sufragi.

Heus ací els èxits del partit que volia ésser el més fort de Catalunya!

Un partit així, què representa? No han estat uns revolucionaris, i, per tant, no han sabut interpretar el sentir del poble; no han tret un sol regidor ni diputat presentant-lo amb el nom del partit, puix que Nicolau d'Olwer va ésser votat com a inclòs en la candidatura radical, Carrasco i Formiguera com a inclòs en la de l'Esquerra i a base de renegar d'Acció Catalana i Martí Esteve, diumenge passat, sortí gràcies a la Lliga.

Càrrecs de la gent de la «Lligueta»: un ministre, un sots-secretari, dos directors generals, dos governadors, tres diputats a les Constituents, un Conseller de la Generalitat, quatre o cinc diputats a la Generalitat (els únics càrrecs realment guanyats, ens plau sempre ésser justos) i la presidència d'aquell famós Comitè Cotoner de la dictadura!

Aquest són els qui ens diuen que detentem càrrecs!

Un aclariment: Manuel Carrasco i Formiguera és alhora Conseller de la Generalitat, diputat a les Constituents, el magnífic President del Comitè Cotoner i té encara una altra «moma» al Port Franc. Total, 18.000 pessetes com a Conseller, 12.000 com a diputat, 25.000 al Port Franc i en quant a la remuneració del Comitè Cotoner s'han donat tantes xifres que creiem que deu ésser per a dissimular el que cobri les 45.000 de l'ala que tenia Milans del Bosch; total, unes 100.000 pessetes. Tira peixet! I visca la República!

Catalanitat. Nosaltres férem una rotunda declaració en constituir la U. S. C. en 1923; no solament no ha estat rectificada, sinó que la reproduïrem a JUSTÍCIA SOCIAL de fa dues setmanes. A ells, la por els féu retractar de la manera més vergonyosa, de la manera més indigna que es pugui donar.

Heus ací un fragment de l'editorial de *La Publicitat* de 9 de setembre de 1923, quatre dies abans de la dictadura Primo de Rivera:

«Noble aliança la que va a pactar-se per a la redempció de les pàtries esclaves! Els qui hi vulguin veure un impuls antiespanyol s'enganyaran. No són antiespanyols els patriotes gallecs, bascos i catalans, perquè no volen oprimir Espanya, ni negar-li cap dels seus legítims drets nacionals. Però de la mateixa manera que respecten els drets dels altres, es proposen d'aconseguir el respecte als propis drets.

El dia que Espanya no exercís sobre nosaltres l'acció dominadora i assimilista que és la tradició històrica de la raça hispànica, la mirariem com a qualsevol altra nació, amiga, i a més com a nació veïna, disposats a entendre'ns-hi per a tots aquells interessos comuns derivats de la contigüitat geogràfica i les necessitats econòmiques.»

I heus ací uns fragments de la cèlebre editorial, que ningú no pot oblidar mai, de *La Publicitat* de 2 d'octubre de 1923, uns dinou dies després del cop d'Estat i de la persecució a Catalunya:

«Abans del cop d'Estat del 13 de

setembre, i sobretot després d'aquest, hem vist com una colla de definidors inoportuns, des de la tribuna periodística o oratòria, han volgut definir, amb l'aplicació d'un mot rotund, l'ideari d'una de les agrupacions catalanes. Però aquest mot, precisament per ésser rotund—i no és el mateix rotund que clar—ha estat evitat, des de bon principi, pels homes autoritzats de l'agrupació a què alludim.

«I no es tracta pas d'una simple habilitat tàctica, com aquella que explicà en Prat de la Riba pertocant a l'ús equívoc dels mots «regionalista i «nacionalista», sinó d'un justificat escrúpul de caràcter ideològic. S'ha evitat el mot rotund per no caure en el perill de les fórmules rígides i de les solucions úniques, que constitueixen sempre un error i un parany. Els qui no s'han anomenat i definit ells mateixos amb un nom rotund, no han pretès fer passar la cosa sense el nom,

no han intentat esquivar responsabilitats apellant a l'eufemisme, sinó que han exterioritzat francament una convicció arrelada. Si en altres circumstàncies el posar-se a definir les idees i les tendències alienes era una inoportunitat, avui constitueix, a més, una mala acció, perquè pot confondre's el zel intempestiu de les definicions polítiques amb el propòsit de la delació.»

Els lectors poden trobar aquestes *Publis*, tan eloqüents, a l'Arxiu Municipal de Barcelona (local públic, matins i tardes).

Bell historial polític! Es comprèn que amb aquesta immàcula ètica es pugui cridar i usar totes les armes que els abelleixi.

La història d'alguns dels seus homes és semblant. Es podria fer un magnífic llibre de biografies.

La burgesia amb la capa d'intel·lectual és la pitjor de totes!

Han guanyat els Durrutis, però hem perdut els Trilles

«En el míting que diumenge els companys de la U. G. T. celebraren al Victòria, l'estimat company Trilla, el noble company Trilla, aquell que durant la dictadura ni s'amagà, ni se li arronçà el melic, aquell que fou prou hàbil per a conservar posicions que els revolucionaris verbalistes abandonaren de por, aquell amb qui s'arredossaven molts dels qui avui volen enderrocar la seva obra i que ell, com és lògic estima, digué unes paraules un bon xic injustes, que feriren sensiblement molts treballadors catalans. Nosaltres, que coneixem en Trilla, sabem que quan les pronunciava també sentia un doloret estrany, però, home noble, havia de denunciar les injustícies, per dolorós que fos el fer-ho. I quan es va fer prendre el carnet de la C. N. T. als companys del Port, per força es cometé una injustícia.

D'aquest fet, si bé al cavaller que està al front de la Generalitat se li ha volgut atribuir la culpabilitat, és perquè els veritables responsables, els que l'informen constantment en forma tendenciosa, crec que amb més error que mala fe, saben fer el que ell no vol, ni sap, ni té necessitat de fer: eludir la responsabilitat.

El company Féléz digué clarament la conducta del que era governador de Barcelona en aquells moments, i vós, Trilla, vàreu dir ben clar, com correspon al vostre caràcter, l'actitud del batlle en aquells dies, i tots sabem que l'avantdespatx de l'alcaldia i del Govern civil semblaven el segon domicili social o la borsa del treball de la gent que s'ha engolit l'aparença d'organització obrera que tenim a Catalunya.

Aquesta gent tan susceptible i tan encarinada de les seves funcions no ha tingut gens en compte que a Barcelona hi havia altres treballadors que els representants de la C. N. T.; àdhuc no han volgut o no han sabut

veure la disconformitat en què estaven molts treballadors que porten el carnet confederal.

Creient potser seriosament les fantasies que l'audàcia explicava, i valent-se de la covardia col·lectiva, realitzava, s'adulava per aquest fet tota mena d'irresponsables, sense comptar, com deia l'altre dia el company Negre, aquella joventut que l'any 1915, a la redacció de *Solidaridad Obrera*, ja discutia amb els companys Cortiella, Borovio i el Noi, les possibilitats de transformar els sindicats en organismes controladors de la producció, les Cooperatives en centres de distribució, alternant les seves discussions amb el punt de mira del problema de Catalunya. Aquell joventut, que havia d'ésser el cervell ordenador de l'organització obrera a casa nostra, perquè hi havia homes com Josep Isern, Domènec Roca, Rafael Borràs, en veure que tot el que acordava l'organització feria llurs sentiments i les seves idees i que cada dia més per a defensar-les calia adoptar actituds violentes, decebuts pels voltants de l'any 18, quan l'aire es feia asfixiant, gràcies als anarquistes que pervinguts de tots els recons de l'Espanya que no menja, ens havien d'emancipar amb llur conducta pinxeca, abandonaren llurs llocs amb fàstic i vergonya.

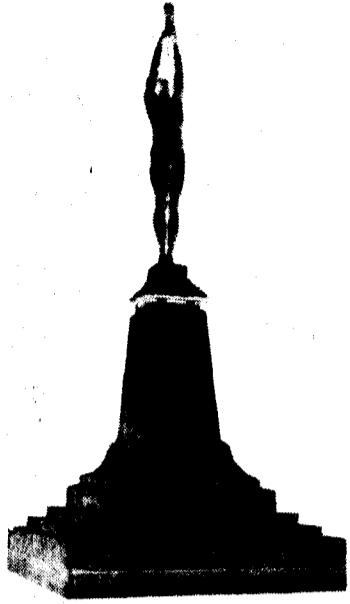
Aquestes coses, molts oracles i molts líders les ignoren o fingeixen ignorar-les, perquè llavors, per l'any 1915, encara devien fer de croupiers en algun cafè de Badalona.

Compte, doncs, company Trilla, compte, no us allunyeu vós també: tingueu present que junt amb aquella joventut avui ja granada neix una altra joventut que, com aquella, creu més en actuacions com la vostra que amb la dels energúmens. Cal, però, que per damunt de totes les aparences no us desvieu.

JOAN FRONJOSA

Una cooperativa de consum no ha d'ésser, com la societat de socorsos mutus per exemple, una obra de beneficència o una germandat: ha d'ésser una empresa econòmica. Si les Societats Cooperatives no poden ni tan sols vendre al públic, ni executar vastes operacions comercials, ni establir fàbriques, ni assumir les funcions de comerciants, d'industrials, de banquers, de propietaris, de navillers; si elles es redueixen a simples associacions d'ajut mutu, aleshores han de renunciar a transformar l'actual organització econòmica i confinar-se en els llims de la fraternitat. Si volem armar la Cooperació per a entrar amb lluita amb el comerç privat, hauran d'ésser les formes preses de les societats capitalistes les que li serviran d'armadura.

CHARLES GIDE

El monument a Ferrer, de Brussel·les

Dimarts es van complir vint-i-dos anys de l'assassinat de Francesc Ferrer i Guàrdia, un dels crims innombrables de la monarquia caiguda que més contribuï al seu desprestigi. Fou comès sota el Govern paternalíssim del pare del senyor Maura. La commemoració ha estat assenyalada enguany per nombrosos homenatges.

Vet ací el monument erigit per subscripció internacional, a cura de la Casa del Poble brussel·lesa. Un «doble» d'aquest monument serà dat en ofrena a la Metròpoli catalana reivindicada, complint així la voluntat inicial dels nostres camarades belgues.

LA PRIMERA CRISI MINISTERIAL

Just als sis mesos de proclamar-se la República, la primera crisi ministerial. El mateix dia 14 quedà solucionada.

La crisi podia ésser greu. No ha fugit, encara, el perill.

El nou govern? Un altre govern de concentració; gairebé els mateixos homes.

Ja sabem el què vol dir això.

Crisi produïda pel problema religiós, han quedat fora del nou govern dos dels tres ministres catòlics: Alcalá Zamora i Maura.

Com a liberals, dins de la nostra posició, ens reca la sortida d'Alcalá Zamora per la seva gran lleialtat, davant la qual ens hem de rendir tots.

No podem dir el mateix de Miguel Maura.

Els nostres diputats votaren per la continuació del govern que ha dimissió. Votar la continuació, no vol dir estar-hi conformes. Llavors, digueren que podia objectar-s'hi moltíssim. Pot objectar-s'hi molt més del que donaren a entendre els nostres representants. Però creien, i creiem, que no havent-se fet tot el què calia al començament, no es podrà fer governamentalment fins aprovada la Constitució.

Ara, hi ha Azaña a la Presidència. No podem oblidar la seva tasca feta en el Ministeri de la Guerra.

La nostra posició no ha variat amb el canvi de govern. Ho esperem tot del poble.

Per manca d'espai deixem per al número vinent el comentari que teníem preparat sobre l'angoixosa situació política i econòmica d'ALEMANYA

Unió Socialista de Catalunya

Comitè Executiu

Sessió de 9 octubre. — Assisteixen Comorera, Capdevila, Barjau i Torres. Falta, amb avís, Coloma.

S'examina el resultat de les eleccions del 4 d'octubre i el Comitè Executiu es declara satisfet pel nombre de vots obtingut, tenint en compte que la U. S. C. és la primera vegada que ha anat tota sola a una lluita electoral. El C. E. declarà també la seva satisfacció pel comportament dels afiliats a la U. S. C., tots els quals han treballat amb entusiasme pel major èxit de la propaganda socialista, que tant intensament ha estat feta amb motiu de la campanya electoral.

Referent a l'elecció d'un diputat que ha de fer-se el dia 11, s'acorda no prendre-hi part, per manca material

de temps per a fer propaganda. Com sigui, però, que podria ésser que tingués lloc aquesta elecció el 18, el Comitè acorda també, si fos així, el següent:

Si l'Esquerra presenta candidatura, ajudar-la, a fi d'evitar el triomf de la dreta. Si l'Esquerra s'absté, presentar de nou el company Barjau. Per a decidir l'acord definitiu, el C. E. tindrà reunió dilluns, dia 12. S'acorda celebrar a Calella l'acte de la inauguració oficial de la Secció, amb un gran míting, la data del qual l'assenyalarà el company Torres d'acord amb la Junta d'aquella secció.

S'aproven 50 propostes de socis nous.

Es despatxen diferents assumptes de tràmit.

S'aixeca la sessió.

CONTESTANT A "SOLIDARIDAD OBRERA"

La secció de Badalona de la Unió Socialista de Catalunya davant de les greus acusacions contra el nostre company Felip Barjau contingudes en el periòdic «Solidaridad Obrera» del dia 13 del corrent mes, acusacions que aquesta Secció considera injurioses i falses mentre l'òrgan de la C. N. T. no provi d'una manera clara i contundent allò que amb tanta d'audàcia afirma quan diu textualment que el nostre company Barjau «es un immoral y un indeseable en el orden político, en el orden sindical, en el orden cooperatista y en todos los órdenes», hauria de prendre necessàriament la paraula per una qüestió d'ètica i de companyerisme.

S'afirma així mateix en l'escrit de referència que els *militants sindicalistes de Badalona estan disposats a provar les afirmacions fetes*, i acaba dient: «Solidaridad Obrera dice que Felipe Barjau es incapaz de sostener la prueba a que le proponemos someterle. Si lo acepta, estamos dispuestos a poner manos a la obra inmediatamente.»

Doncs bé: reservant-se el company Barjau totes les accions competents contra l'òrgan de la C. N. T., però ajornant tota resolució a petició nostra per quan la Unió Socialista (Secció de Badalona) no podia permanèixer indiferent davant d'una acusació contra un company que tenim en la més alta estima, proposem com a mesura prèvia a tota acció ulterior el que segueix:

1.º Exigir de «Solidaridad Obrera» l'aportació de totes les proves que diu posseir en demostració de les afirmacions fetes en dir que el company Barjau és un immoral i un indesitjable en l'ordre polític, sindical, cooperatiu i en tots els ordres, ja que en l'escrit que motiva aquestes ratlles, diu l'esmentat periòdic, que no ha volgut que se *dijeran más cosas contra Barjau*.

2.º Que aquesta aportació de proves l'admet la Secció de Badalona de la U. S. C. en tots els terrenys i en tots els ordres, sense reserves, però per tal que en cas de resultar falses i sense proves les acusacions fetes, quedi en tot cas ben palesa aquesta falsedat, com en cas afirmatiu quedin també ben provades les acusacions, posem la condició, amb caràcter preferent, que siguin exhibides i aportades davant de Notari les proves reservades i que de tot quedí aixecada l'acta corresponent com a document feient del resultat.

3.º Que «Solidaridad Obrera» s'obligui a la vegada a inserir, íntegra, l'acta notarial de referència.

Ben entès que aquestes condicions

no tenen el caràcter d'inflexibles i estem disposats a estudiar i prendre en consideració altres condicions que «Solidaridad Obrera» cregui convenient assenyalar, però si noblesa obliga creiem que l'òrgan de la C. N. T. no defugirà la solució que proposem.

Badalona, 14 d'octubre de 1931.

Per la Unió Socialista
(Secció de Badalona)

EL COMITÈ

El President, BERNAT BONET

El Secretari, JAUME PARCERISAS

«Hi ha un segell que diu: Unió Socialista de Catalunya, Secció de Badalona»

La veu del lector

A la Confederació Nacional del Treball

S'ha donat el cas que en aquestes últimes eleccions, la C. N. T., per mitjà del seu òrgan oficial *Solidaridad Obrera*, ha convidat els seus afiliats a abstenir-se de votar, justament en unes eleccions en què es preveia el probable triomf dels burgesos. La C. N. T. està faltant en aquesta qüestió, i de tal manera que no es concep que una organització obrera vagi contra els seus interessos i obri especialment a favor d'uns individus que sempre han estat contra de nosaltres i que sempre ens han tingut a ratlla, fins fa poc temps. La situació política dels dirigents d'una organització obrera, ha d'ésser la d'imparcialitat respecte els partits; els afiliats tenim idees de tots els matisos, cosa per la qual s'ha de respectar el pensament de cadascú. Si una associació obrera intervé en política, el menys que poden fer els directors és propagar l'ajut al costat que defensi millor els interessos dels associats.

No votant han fet un gran bé a llurs adversaris, la Lliga Regionalista o la burgesia catalana, que és el mateix. Si seguim per aquest camí, ens trobarem un altre cop amb els centres clausurats, perseguits i deixats de compte a tot arreu; per tant s'ha de procurar deixar en plena llibertat d'acció els afiliats de la C. N. T. Jo en sóc un i he votat, i per això he comès una falta per no obeir les ordres de *Solidaridad Obrera*; però no en tinc cap remordiment, perquè sé que he complert amb el meu deure.

Jo no vull dir que els dirigents de la C. N. T. hagin percebut cap quantitat de la Lliga, però sembla que hi hagi quelcom per aquest estil. Faig aquesta observació degut als rumors que he recollit. FRANCESC TORRENTS

LA SUPERIORITAT DELS SOCIALISTES

(Continuació de la pàg. 1)

ment revolucionària que aspira a una total transformació de l'actual sistema econòmic, requereix dels adeptes una preparació prèvia, un convenciment arrelat no pas fill de la truculència del míting, de la coacció, del prestigi del cabdill o de l'apassionament electoral, sinó de l'estudi, de la reflexió serena i de la contraposició amb altres doctrines i teories.

El socialista és l'home que no porta pressa, que no creu en la revolució social com un fet que ha de produir-se en un dia determinat com a remei a tots els mals, perquè sap que la revolució és un fet constant, immanent, dinàmic i perpetu que té el seu origen en el «fiat» legendari del Gènesi.

El socialista no és fidel a cap home ni a cap cabdill, sinó a uns principis universals, a una tendència evolutiva, incessantment renovadora.

El socialisme és la religió dels homes de bona voluntat, que no confon la lluita de classes amb l'odi de classes, que no vol destruir, sinó transformar, que no vol l'obediència cega ni la coacció sistemàtica, sinó un convenciment absolut dels companys, perquè entre els socialistes només hi ha companys, per alts que siguin alguns o per baixos que estiguin els altres.

I d'aquest convenciment íntegre en l'ordre doctrinal, és d'allò que no podran mai gallardejar molts capdavanters polítics o socials en relació amb les masses que els adulen i segueixen, sobretot en les hores de triomf.

Els socialistes aspiren no pas a regir ni a mobilitzar masses, sinó a aconseguir homes conscients.

No creiem que hi hagi solament productors, sinó també ciutadans.

I no en tenim prou amb què Catalunya i totes les pàtries siguin lliures, sinó que les pàtries volem que siguin també justes i dignes.

L'ideari socialista té, doncs, una certa complexitat renyida amb la simplicitat verbalista de les fàcils negacions i els desfogaments lírics dels constructors d'utopies i amb els sentimentalismes carrinclons de nacionalistes i xovinistes que han fet de la idea de pàtria un fetitxe, un mite, una idolatria morbosa per a exaltar la lluita contra una altra pàtria.

I és per això que encara els socialistes catalans som els menys i sabem encara difícil la nostra victòria, però és que aquesta victòria, la rebutjaríem una i mil vegades si ella fos l'efecte d'una explosió sentimental o de circumstàncies, produïda per una adhesió a un cabdill o per una coacció embrutidora que denigra a qui la comet i a qui s'hi doblega.

Aquesta és la superioritat dels socialistes. EMILI SALETA I LLORENS

La qüestió religiosa

La solució que la Constitució dona al problema de les ordes religioses pot semblar, a primera vista, filla d'un criteri liberal. No diem esquerrista.

En el fons, no sabem ben bé a què respon. Ha imperat el confusionalisme.

¿Seran expulsats els perturbadors jesuïtes? ¿Subsistirán les altres ordes?

Constatem realitats:

No s'ha fet el que s'havia de fer. Té importància, però, el prohibir a les ordes religioses el poder-se dedicar a l'ensenyança.

La Constitució obre, simplement, una porta per a poder arribar a una posició d'esquerra, d'avançada. Obre igualment una porta a una posició de dreta.

Total, res.

El problema agrari a Rússia

Extracte-resum d'una conferència donada pel company Mira, a la Cooperativa Agrícola de Barbarà, amb notable èxit, davant un públic compost essencialment per pagesos.

Digué a grans trets, el Dr. Mira:

Cal, en primer lloc, per tal de poder fixar amb tota precisió les consideracions sobre el problema agrari rus, tenir en compte el formidable predomini agrícola en les activitats d'aquest país, que pot resumir-se donant aquesta dada: els camperols russos representen, segons estadístiques, el noranta per cent dels estadants d'aquest enorme país. Tampoc pot ésser oblidat que, encara en l'any 1815 hi havia esclavatge, i que aquest fou abolit només nominalment, no as en la pràctica, en l'any 48.

Tota la immensa extensió dels camps russos es trobava en mans d'unes 30 o 40.000 famílies adinerades, que tan sols permetien a llurs pagesos la possessió relativa d'un petit hortet per a cultiu propi.

El camperol rus, materialment embrutit per una tradició supersticiosa, d'herència asiàtica, estava en mans del «pope», que regnava a pler. País de comunicacions deficientíssimes fins a l'increïble, vivia de fet completament desorganitzat, sense relacions interiors de contacte. Tant és així, que només per a donar-vos un detall, us diré que, nou anys després d'instaurada la República, hom trobà pobles on encara la nova no hi havia arribat.

Es l'any 1903 que comença de fet la revolució, o almenys el seu prelude. A conseqüència d'una esgarriosa sequedat, els camps restaren improductius. Conseqüències immediates? Restricció econòmica, no cobrament del salari, esgotament d'irrisoris estalvis, fam, en una paraula.

Fam que produeix, davant la impassibilitat dels governants per a resoldre-la, o almenys atenuar-la, una formidable excitació, convenientment aprofitada pels enemics del règim per a iniciar una campanya francament revolucionària.

L'any 1905, una enorme manifestació d'obriers i camperols que per primera vegada uneixen llurs esforços, acudeix amenaçadora a les portes del palau del Tsar, a demanar a aquest la concessió sense condicionament d'unes hectàrees de terrenys per a cultivar. L'esgotament de reserves del país, la manera tradicional de governants insensibles a la misèria, de resoldre els plets que es dirimeixen amb el poble, el perill en què aquest posa a l'Estat, porten com a conseqüència immediata la resposta secular inevitable: els cosacs metrallen despietadament la multitud proletària.

S'inicia la revolta; és comencen a constituir «soviets»; deportacions, afusellaments, assassinats, etc.

El terror, que els cosacs amb les seves brutals intervencions escampen arreu, deturen momentàniament el capgirament, capgirament, per altra banda, impossible sense l'existència d'un cabdill.

Durant dotze anys continua aquesta situació.

I arriba l'any 17.

En aquest moment, a conseqüència de la misèria originada per la gran guerra, a conseqüència del descontentament produït per la dominació absoluta i degradant del famós «mugic» Rasputin, i a conseqüència, encara, del material abandonament en què el rei té al seu poble, aquest es llança resoltament al carrer. Havia arribat el moment oportú per a enderrocar el règim tradicional. Lenin, el gran cab-

dill, creu convenient, però, que aquesta operació cal deixar-la en mans de la classe burgesa, i així s'esdevé. Durant uns mesos governa el conservador Kerensky.

En aquest període, Rússia és un foc immens on cremen tota mena de passions i on hom dona sortida a tots els odis i venjances tant de temps covades.

El poble rus, induït per un instint comú a tots els pobles del món, veu en Lenin el seu veritable salvador, i obliga Kerensky a abandonar el govern en una fugida lamentablement covarda.

I aleshores Lenin, per a apaivagar la immensa foguera, promet: a l'exèrcit, la pau definitiva; als obrers, la cessió de tallers i fàbriques, i als camperols, el repartiment de les terres.

Però, l'home proposa...

Les promeses fallen. Malgrat haver firmat Lenin la pau a Brest, la guerra continua en forma d'invasió. Anglaterra, França, Alemanya, Polònia, etcètera, combaten encara durant tres anys a Rússia. Fins l'any 20 no es restableix la pau.

Però, malgrat això, avui encara l'exèrcit rus viu en estat de guerra, en veritable peu de guerra. Perquè us feu ben bé càrrec d'aquesta afirmació, fent un incís, us contaré un fet que ens succeí a nosaltres mateixos, en un viatge que hi acabem de fer. En ocasió de sortir de l'hotel, veiérem com la multitud, esbojarrada, corria en totes direccions, llançant crits d'espant, barrejats amb l'estridència d'uns xiulets que eixordaven. En un moment quedàrem sols i poguérem veure com sortien darrera una cantonada uns quants automòbils blindats, rublerts de soldats amb baioneta calada, apuntant en totes direccions. En inquirir, sorpresos, el motiu de la irrupció, ens comunicaren amablement que es tractava d'un assaig... Aquesta és avui, encara, la pau russa.

Lenin prometé als obrers la cessió dels tallers, però això no era suficient.

La massa revolucionària, donant expansió als seus ressentiments, emprengué una persecució implacable a tot allò que feia tuf de burgès, i, na-

turalment, gràcies a una concepció simplista de les coses, els homes que es dedicaven a professions liberals, els tècnics, els intel·lectuals, en fi, foren perseguits amb la mateixa ferocitat que hom emprava amb els enemics de les reivindicacions proletàries. Els ciutadans foren dividits en dues classes: rics i pobres. La indumentària era el senyal extern que servia per a la classificació.

Espardenyes: proletaris.

Sabates: burgesos.

Això portà la desaparició dels tècnics i com a conseqüència més o menys immediata, l'atur de tallers i fàbriques. Els obrers russos no podien vendre, degut a la conflagració, llurs productes a l'exterior, i l'interior no absorbia la producció manufacturada, per impotència econòmica. Mancaven, en definitiva, tècnics per a col·locar els stocks en el mercat mundial.

Torna la fam, i l'obrer es troba obligat a sortir al carrer, al camp, a mercadejar amb els productes a la mà, amb els camperols, a canvi de productes agrícoles.

La solució és insuficient. Naturalment, la necessitat industrial és més ràpidament satisfeta que no l'agrícola, i el problema es recrudesc.

Aleshores Lenin fa marxa enrera i publica un decret en el qual s'estableix que els camperols tenen perfecte dret a guardar-se per a ells la part de collita estrictament necessària per a sostenir-se, i vénen obligats a cedir la resta a l'Estat, a profit de l'obrer de ciutat.

Això representa una segona revolució. Efectivament, els pagesos, davant el perill de veure's desposseïts d'una gran part de collita, sense la més mínima indemnització, amaguen, cremen els productes, destrueixen els camps i planten cara al Govern: és la lluita entre l'obrer del camp i el de la ciutat.

El camperol ja era propietari, però l'obrer continuava obrer.

L'any 20-21 presència la total destrucció de collites, fins a l'extrem que arriba a l'enorme quantitat de 4 milions de tones el producte anorreat.

El mateix succeeix amb els caps de bestiar.

Aquesta és l'època famosa i terrible alhora de la fam.

Segons estadístiques confeccionades pel partit comunista, aquesta ocasiona dos milions i mig de víctimes i milions de malalts. Aquesta fam provoca la dissolució de les famílies russes. Encara avui hi ha cinc-cents mil infants que desconeixen llurs pares.

Altra vegada canvi de front: Lenin promet pagar les collites, i per a complir la paraula, decreta la confiscació de tota mena de béns eclesiàstics, artístics i nacionals, que són venuts per a poder pagar els productes agrícoles.

Sols així pot aturar la catàstrofe que hom veia imminent, instaurant el règim socialista: la terra pertany a l'Estat; el producte, a l'agricultor.

Lenin aconsella als pagesos unir-se en societats, en cooperatives, per a enfortir-se.

«Trebal·leu col·lectivament—diu—, associeu-vos per a comprar i vendre. Jo us protegiré obrint mercats on pogueu col·locar les vostres collites.»

Això origina l'establiment i la creixença de cooperatives, granges agrícoles, estudis agraris, que continua avui en forma imponent, i així i tot, l'agricultura russa es troba encara endarrerida, conseqüència lògica d'aquells cinc anys de destrucció...

A Rússia, avui, hom menja el que pot, no el que vol, perquè l'aliment es troba racionat per l'Estat.

La situació agrària russa avui és, doncs — per acabar — francament esperançadora. Una conseqüència treure de les meves paraules: que el comunisme rus, a mesura que s'estabilitza, es torna francament socialista. Les virades de Lenin ahir i les d'avui de Stalin, són clarament orientades cap al socialisme pur.

Que serveixi, doncs, d'experiència per a vosaltres, quan arribi el moment —pròxim— d'instaurar a Catalunya el règim social.

Les últimes paraules del conferenciant són apagades per l'ovació que el públic camperol li ofrena.

JOSEP MIRET

M E S C U L T U R A Per Josep Cenzano

L'Estat espanyol ja fa molt de temps que va de menys. Amb la República sembla que hagi guanyat un xic del molt de terreny perdut en el concert de la política internacional; tant, que ja inspira molta més confiança en l'ordre de coses i assumptes internacionals.

Però, de totes maneres, va de menys. La situació caòtica que d'un temps ençà està travessant, és el que segueix sempre a tots els canvis de règims, encara que aquests siguin tan suaus i mansuets com el que determinà la vinguda de la República el 14 d'abril proppassat.

I si aquesta situació o desconfiança s'afegeixen els vuit anys ignominiosos de dictadura, que han estat un continuat trasbals, amb lleis de fugues, repressions sagnants i continus abusos d'autoritat, amagats sota una censura severíssima, i en tornar en si la nació es volgueren recuperar les llibertats perdudes, trobarem potser molt raonada aquesta crisi de confiança que pateix el nostre país.

La representació espanyola a la Societat de Nacions prou s'esforça per

a posar a la nova República a la mateixa categoria que les nacions de la seva classe, i fins a cert punt, sembla que ha aconseguit quelcom del que es proposava; però aquests senyors no saben, ni els que tenen a les mans les regnes de l'Estat demostren saber-ho, que el mal no arrenca d'ací ni molt menys. El mal és ja vell. Els Governos d'abans de la dictadura ja es trobaren en el mateix cas. El mal sempre hi ha estat sempre el mateix.

El poble, amb la seva manca de cultura, ha fet que tinguéssim al Govern de la nació desaprensius, que s'han aprofitat de la seva ignorància en totes les èpoques, carregant-lo amb pesades contribucions. I quan el poble protestava de la mala fe dels seus dirigents, de seguida venien uns altres a ocupar el lloc dels primers, amb molts programes, moltes promeses i amb la mateixa intenció d'explotar el país a més no poder.

Ja un famós polític del segle passat deia: «Mientras haya asnos, nosotros montaremos a caballo», el que demostra que per a ells la nació era la seva butxacà. Espanya ha estat sempre

mancada de cultura, sobretot entre les seves classes treballadores. No n'hi ha prou amb la satisfacció de saber que hi ha tantes centes d'escoles. Són els grans, la massa obrera, la massa proletària, la que s'ha d'instruir. Però instruir-se de fort i de ferm. Comprendre tots els problemes que ens envolten és obligació de tothom, però més encara dels obrers, perquè ells són la verdadera força de la nació. Els soldats del treball, els que donen veritable forma a l'Estat espanyol.

¿I com pot instruir-se, agafar una mitjana cultura? Llegint. Llegint. Llegint obres de proletaris. Organitzant conferències de reconeguts obreristes que assenyalaran el camí, el verdader camí que ha de seguir l'obrer, i associant-se per a fer la força que ha de vèncer tots els obstacles.

No han d'oblidar els obrers que ells són el tot. Que sense ells, totes les institucions van a terra. El restant, «zánganos» que sols serveixen per a destorbar. Obrers, ajunteu-vos. Creem entre tots una Espanya nova, que farà onejar gloriosament el seu penó de llibertat per totes les terres del món.

«Contra el teatre català d'avui»

Opuscle de Joan Sallarès. — 1981. Impremta Sallent, de Sabadell, impressora; Sociedad Gral. Esp. de Lib., S. A., de Barcelona, administradora.

El teatre català pateix una crisi agudíssima, un crisi indignant, per quant és intencionada a benefici d'uns interessos particulars i ningú no fa res per a acabar-la. El panorama és una de les coses més tristes que s'han vist en el món artístic: uns empresaris que boicotegen sistemàticament tot allò que no sigui de llurs autors preferits, molts dels quals han arribat a aquesta categoria gràcies al servilisme; tres o quatre escriptors dramàtics amb nervi, i només un d'ells, potser, pot veure l'honor de l'estrena; uns actors que en qualsevol altre país farien els rols de comparses; una «mise en scène» detestable, amb la gent que es mou pel mig, inepta per a posar-se qualsevol vestit i fer el gest més senzill; un públic que vol amors grisos i ximplers, d'aquells en què tot acaba bé; obres sense inquietuds, sense finalitat, sense mires educadores, sense força, les quals, pel cap alt, tenen l'encís epidèrmic dels versos o de la subtils, gairebé sense crítica; un teatre d'havent menjat, per a ajudar a fer la digestió, com un simple passeig d'un cap a l'altre de l'habitació; un teatre panxacontentista per a ús i esplai de la burgesia catalana.

El teatre català actual és, simplement, vergonyós (salvem les escassíssimes obres notables que s'estrenen cada quinquenni).

Molts cops hem pensat que calia que el poble — el veritable poble — torpedegés l'escena catalana mentre no esdevingué una cosa digna. Avui, des d'aquestes pàgines, li aconsellem que faci el buit més absolut a allò que hom anomena teatre català; si s'estrena alguna obra que valgui la pena, ja se sabrà (el company encarregat de la crítica teatral ho dirà als nostres lectors).

I mentre el teatre estigui a mans d'empresaris com els d'ara, no té cura. És impossible que en tingui.

Contra aquest estat de coses deshonorables s'ha aixecat molta gent. Suara, Joan Sallarès, en un opuscle sense filigranes literàries, amb pur llenguatge pamfletari per a fer més viu i eficaç el gest, ha llançat un crit masclé.

Però, Joan Sallarès no ha ficat el dit a la plaga. Blasma el mal i preconitza un remei que nosaltres considerem tan detestable com l'actualitat del teatre català. Ell voldria que el nostre teatre fos «nacional, representatiu i diferent dels altres teatres». És a dir, voldria simplement una dignitat en les qüestions escèniques i la modernització d'aquella època dels Pitarra, Feliu i Codina, Conrad Roure, Bordas, etc.; d'ésser així, de voler el mateix que Sallarès, demanariem tan sols la dignificació i ens quedaríem amb Sagarra.

No són únicament els procediments de capelleta—i encara de sala i alcova—el que s'ha d'evitar. És tota l'estructura del teatre català actual. El teatre ha d'ésser una cosa verament popular, que cerqui les inquietuds i l'educació del poble; un teatre de cara al món que desperti els anhels de llibertat de tothom. El teatre és l'art popular per essència, i la seva missió és més elevada que la de deixar fer la viu-viu a uns empresaris, satisfer les vanitats d'uns escriptors i ajudar a pair a quatre burgesos.

Enric Martí Cid: «Visiones psíquiques». — (Gràfica Catalana, Barcelona, 1981.)

Comencem el proemi:

«Lector amic: Heu-vos ací un altre llibre. Heu-vos ací un altre fill meu—fill espiritual, al qual estimo amb tota la meua ànima—que ve al món ple de falagüeres esperances. Ell es creu formós, plaent, atractiu. ¿Està encertat o equivocat el meu fill en la seva pretensió sobre la seva vàlua? Jo, com a bon pare, com a pare apassionat dels seus fills—l'amor és cec—, crec que no

Ep! Ja esteu afiliat a la Unió Socialista de Catalunya?

El vot femení i la seguretat de la República

Alguns republicans de bona fe i tota la gent tèrbola de la República, estan esgarriats amb la concessió del vot a les dones, i d'aquest fet de simple justícia n'extreuen els més tràgics auguris.

A desgrat del que, per deficiències d'informació, s'hagi pogut dir, cal fer constar que els nostres parlamentaris saberen fer honor a allò que fou promès en les campanyes electorals, puix, amb la sola excepció de tres diputats, tots els parlamentaris catalans votaren per l'atorgament del vot femení.

Les alarmes d'alguns, sinceres o simulades, ens deixen bocabadats. En termes generals, la humana ampliació dels drets polítics assenyalada en la constitució de la República, no farà altra cosa que augmentar el nombre de vots dels diferents partits, sense alterar sensiblement la ponderació relativa dels distints sectors d'opinió. En tot cas—i contràriament a allò que innocentment suposen les dretes—provocarà un reforçament dels partits d'esquerra. En poques bandes del món les forces catòliques estan més ben organitzades que a Bèlgica. I bé; les eleccions de l'any 1921, la primera volta que les dones poderen usar del dret del sufragi, es caracteritzaren per una virogosa embranzida dels efectius socialistes. I aquí passarà el mateix. Si de cas hi hagués demà un desplaçament cap a la dreta no n'hauríem de culpar-ho al vot femení, sinó a les atzagaiades dels esquerrans.

Li manca raó, que no és exagerada la seva pretensió. Almenys, en el que fa referència a la seva bondat. Sí, lector amic. Jo crec que el meu fill—el meu estimat fill espiritual—és molt bon xicot, molt espiritual.»

I així continua fins al final.

El llibre conté observacions i suggerències, contes, articles, notes, narracions, fulls d'ideari, etc.

Tot està a l'altura del proemi. No creiem que calgui afegir ni una paraula més.

J. R. i T.

La sinceritat de les eleccions de diumenge passat

La *Publicitat* de dimarts passat diu clarament que Maurín només tingué un miler de vots i els dotze mil restants sortiren misteriosament. En canvi, els 40.000 que, gràcies a la Lliga, obtingué el senyor Martí Esteve, són autèntics.

Hi ha coses que passen de barra!

El B. O. C. gairebé no tenia intervenció, i la Lligueta tenia intervinguts tots els col·legis. I els seus interventors no estaven controlats per cap més.

Si diumenge passat hi hagueren vots falsos, no poden ésser de ningú més que de la Lligueta. Perquè no hem pas de suposar que els interventors de la Lligueta siguin gent del B. O. C.

La *Publicitat* no pot tenir raó; i el seu article no pot ésser sinó una baixesa més.

I aquest article ens fa creure que *L'Opinió* del mateix dia, en parlar de la sinceritat del sufragi de diumenge passat, té raó.

Conferència de Rafael Campalans

L'Ateneu Popular del Poble Nou, carrer de Marian Aguiló, núm. 27, ha organitzat per al present curs de 1931-32, un magnífic programa de classes, les quals comprenen les següents assignatures: Gramàtica catalana, Gramàtica castellana, Aritmètica, Geometria, Dibuix lineal, etc.; també es donarà un curs de primeres lletres per analfabets, completament gratuït per a socis i no socis.

Aquesta novella entitat ha confiat la inauguració de l'esmentat curs al nostre amic en Rafael Campalans, qui dissertarà sobre el lema «Cultura obrera». Dita conferència tindrà lloc el proper dilluns, dia 19, a les deu de la vetlla, i és pública per a tots els amants de la cultura.

Arts plàstiques

La «Historia del Arte»

La «Historia del Arte», que edita l'Editorial Labor, de Barcelona, acaba de publicar el primer volum (volum III) que ha eixit de les premses, i es refereix a l'art clàssic de Grècia i Roma. És un formós volum amb 670 làmines, 51 de les quals són fora de text, que donen gran riquesa tipogràfica al volum. El text és obra del professor alemany Rodenwalt i conté una mena d'epíleg sobre l'art grec i romà a Espanya, escrit per l'ex-director del Museu Arqueològic de Madrid, José R. Mélida. Sobre la importància que l'obra assolirà en ésser publicada tota, només cal dir que, en conjunt, constarà de catorze volums com el que s'acaba de publicar, i formarà una col·lecció de diversos milers de reproduccions magnífiques, a tota plana gairebé totes elles, que constituïran una veritable galeria d'obres d'art a l'abast de la mà. D'aquests catorze volums, només s'ha publicat, com deïem, el tercer, però estan a punt de publicar-se els que corresponen a l'art extrem-oriental, a l'art islàmic i a l'art gòtic, amb textos dels professors Fischer, Gluck i E. Díez, i Hans Karlinger, respectivament, car tota l'obra és escrita per erudits alemanys, i en cada volum — quan cal — hi ha un complement sobre Espanya escrit per un especialista peninsular. Els altres volums es referiran a l'art dels pobles naturals i prehistòrics, a l'art de l'antic Orient, al de l'Edat Mitjana, al del Renaixement i totes les seves varietats, al barroc, al segle d'or de la pintura i a l'art, respectivament, dels segles XVIII, XIX i XX. En fi, es tracta d'una veritable enciclopèdia de l'Art, d'una Història magníficament presentada, que tot aquell que s'interessa per les coses artístiques haurà de consultar.

AJAX

GRANMIITING
GRANOLLERS

**Divendres, dia 23, a dos
quarts de deu del vespre**

ORADORS

**Domènec Colomer
Joaquim Xirau
Francesc Muntanyà
Felip Barjau
Serra i Moret
Rafael Campalans**

C O O P E R A T I S M E

Cooperació i Socialisme

El nostre amic i company de Brusselles, Willy Serwy, ens envia el primer article de la col·laboració que ens ha promès i que tant li agraim.

Willy Serwy és un de les valors joves del Socialisme i de la Cooperació belgues. Fill del gran Victor Serwy, continua, en la direcció del moviment cooperatiu del seu país, l'obra del seu pare amb la mateixa energia i clarividència.

Els nostres lectors apreciarien com es mereixen les seves lliçons i les seves ensenyances.

I
A Bèlgica, la classe obrera organitzada aspira a realitzar el socialisme per l'aplicació simultània de tres accions: l'acció política, l'acció sindical, l'acció cooperativa.

Amb l'aplicació d'aquest mètode els treballadors volen prendre possessió del poder legislatiu que ha de donar la possibilitat d'assegurar per lleis les conquestes que han sabut aconseguir per mitjà del joc de llurs accions econòmica, sindical i cooperativa, sigui com a productors sigui com a consumidors.

Mes per a reeixir, és a dir, per a realitzar la transformació de la societat capitalista que ha de permetre llur alliberació integral, els treballadors conjuguen les tres formes d'acció.

Car, ¿de què servirien a la classe obrera els llargs i a voltes molt costosos sacrificis que ha de consentir per a fer triomfar les seves reivindicacions sindicals, si aquestes no trobessin llur consolidació en mesures legislatives que les generalitzessin i asseguressin llur permanència? ¿Quin valor tindrien les millores de les condicions dels salaris si a l'endemà d'haver-les aconseguides fossin absorbides en llur millor part per un encariment del cost de la vida per raó del fet que els treballadors no haurien tingut la precaució d'organitzar llur protecció com a consumidors en el si d'alguna societat cooperativa?

Per altra part, ¿és que l'organització de la potència de consum dels treballadors i l'organització de la producció en benefici de la collectivitat, podria justificar l'abstenció de tota intervenció política? ¿No caldria recórrer-hi per defensar les institucions dels consumidors dels atacs dels interessos capitalistes coaligats?

Per fi, l'acció política, ¿tindria cap sentit si no pogués recolzar-se sobre les dues altres formes d'acció obrera, les institucions obreres de la qual indiquen les necessitats econòmiques del moment o serveixen de terrenys d'experimentació de les idees i dels principis del socialisme?

Ja que l'ésser humà produeix, consum i pensa en un sol i mateix cos, els treballadors, per mitjà de llur organització, deuen sintetitzar i coordinar aquestes tres formes en un moviment únic.

Això explica perquè, en el nostre país, a part de les raons històriques que es troben a l'origen del moviment obrer, la cooperació es confon necessàriament amb el partit obrer en la seva activitat quotidiana. Mes hi ha altres raons que expliquen aquesta intimitat.

En primer lloc, la identitat de l'ideal perseguit.

El Socialisme aspira al millorament de la sort dels treballadors i a realitzar llur emancipació integral per la socialització dels mitjans de producció i de canvi explotats en benefici de la collectivitat.

La Cooperació, en organitzar les necessitats materials, intel·lectuals i morals dels seus adherits, té per objecte constant la defensa de l'interès general contra l'interès particular.

La fórmula socialista general que declara que l'emancipació dels treballadors ha d'ésser l'obra dels mateixos treballadors, es completa per aquesta més precisa i més concreta de la cooperació, que diu que tots els consumidors seran lliures quan, per a la satisfacció de llur necessitats, seran llurs propis comerciants, llurs propis fabricants, llurs propis agricultors, llurs propis banquers; en una paraula, quan ells mateixos faran llurs propis afers.

L'ideal de collectivitat inspira aquestes dues fórmules.

La Cooperació és socialista en el seu esperit i en els seus actes, en els seus principis i en els seus mètodes d'organització.

El programa dels Pioners de Rochdale preconitzava l'organització del consum, de la producció industrial i agrícola en benefici dels consumidors. No donar beneficis al capital, sinó retornar-los al comprador a prorrata de les seves compres; venda al preu de cost; constitució d'un capital col·lectiu indivisible per tal de poder arribar a la possessió cooperativa de la terra i dels instruments de treball en l'interès de tots.

Fent jugar el principi de l'associació, la cooperació organitza la potència de consum de les masses, i sobre la concentració del poder de compra d'aquestes masses, basa la producció industrial o agrícola.

En el camp del comerç, la Cooperació suprimeix els intermediaris inútils situats entre el productor i el consumidor perquè graven el valor dels productes de deduccions que no tenen altra justificació que l'afany del guany. En el terreny de la producció, la Cooperació produeix, no per produir i treure beneficis, sinó per satisfer necessitats. La Cooperació rebutja el profit i vol la seva supressió, tant si es presenta sota la forma del benefici del comerciant com del profit de l'industrial, la renda de l'agricultor o el dividend del banquer. La Cooperació combat també les malversacions que existeixen actualment en la producció i la distribució, tal com estan organitzades sota el règim capitalista.

WILLY SERWY
Secretari de l'«Office
Coopératif Belge»

Bruselles.

Als subscriptors de les comarques

Per tal de facilitar el treball d'aquesta Administració demanem als subscriptors de fora que se serveixin d'enviar l'import de les respectives subscripcions de seguida i d'ésser possible dins la primera quinzena d'Octubre, avisant a l'ensems la remesa de l'import.

Els girs postals han d'adreçar-se a l'Administrador de JUSTÍCIA SOCIAL, Carme, 3, pral.-Barcelona

Paraules d'Edouard Anseele

D'un discurs pronunciat en la Inauguració de l'Exposició Internacional de la Cooperació, a Gent, 1924.

La llavor llançada pels cooperadors de Rochdale ha germinat i ha fructificat. El nostre gran i bell moviment cooperatiu partí de la misèria obrera amb un ideal enlairat, impregnat d'un esperit pràctic sorprenent.

Penic a penic, aquells modestos obrers aplegaren unes poques lliures esterlines, fruit de privacions, i obriren llur tendeta del carreró del Garipau que és per a nosaltres, cooperadors, el nostre bressol. Han nascut les cooperatives, s'han multiplicat, sorgint per tots els recons del món. En tota la història de la humanitat no hi ha hagut mai una idea filosòfica, un mètode de vida que amb tant poc de temps realitzés un progrés tan considerable.

Milions de treballadors manuals i intel·lectuals de les ciutats, del camp i de la mar es troben avui incorporats al moviment cooperatiu i llur nombre creix de dia en dia.

L'era del treball i dels consumidors s'acosta!

La humanitat ha sentit el perill de deixar a mans d'alguns homes, d'alguns agrupaments, les fonts de les riqueses. A la recerca de la seva felicitat, vol realitzar amb les seves pròpies mans els seus propis afers i evitar a les generacions futures les catàstrofes del passat, per mitjà de la cooperació.

Els nostres adversaris, molts i poderosos, pretenien que la indústria, el comerç i les finances no podien marxar sense l'estímul del guany, sense l'empenta de l'interès privat. Avui som en el món més de 30 milions de cooperadors (1) i la xifra d'operacions es compta per mils de milers cada any.

A aquests adversaris els podem contestar:

Els nostres afers marxen tan bé com els vostres i nosaltres, els cooperadors, no coneixem la lluita pel profit ni l'esperó de l'interès privat, ans bé l'interès de cada un dels nostres cooperadors, més ben defensat i millor resguardat en les cooperatives que treballen per l'interès comú, sota la intervenció vigilant dels socis consumidors, que en aquesta societat de lluita de l'home contra l'home.

(1) Actualment 65 milions.

La Cooperació de producció a França

Segons el Butlletí del Ministeri de Treball de França, de juliol de 1931, existien en aquell país en primer de gener de 1929, 608 associacions obreres de producció, xifra que acusa un augment de 72 societats sobre el total que donà el cens efectuat en primer de gener de 1928.

El següent estat expressa la divisió de les 608 cooperatives per professions, i el nombre de llurs socis i personal auxiliar, així

com la xifra anual d'operacions. Com es pot veure, les societats que han facilitat aquestes darreres dades passen escassament de la meitat del total de les entitats registrades, cosa que permet suposar que les xifres totals de socis i operacions seran molt més, altes que aquestes indicades en aquest estat.

¿Quan veurem a Catalunya un eplènt tan magnífic de Cooperatives d'aquesta mena?

PROFESSIONS	Nombre de Cooperatives	Nombre de les que han facilitat dades	Nombre de socis	Nombre de les que han facilitat dades	Nombre de personal auxiliar	Nombre de les que han facilitat dades	Xifra anual d'operacions en francs
Agricultura i pesca	11	4	271	3	6	4	2.472.000
Mines i pedreres	9	8	374	5	166	7	6.706.500
Alimentació	10	8	816	5	37	7	20.418.600
Fusta, suro, etc.	59	45	1.618	31	531	44	22.545.800
Indústries químiques	4	2	25	2	105	2	2.986.100
Indústries tèxtils, confeccions, etc.	33	24	1.472	18	1.064	23	23.205.800
Metalls	50	39	1.163	25	649	37	45.132.000
Treballs públics i construcció	252	124	1.644	88	2.346	113	121.317.500
Treball de la pedra i vidre	32	24	1.754	13	431	22	36.405.400
Indústries del llibre i paper	71	53	2.955	37	515	52	25.521.900
Cuirós i pells	12	7	1.510	5	356	6	11.360.000
Transports i manutenció	27	9	161	6	129	7	5.407.600
Diversos	12	3	43	—	—	4	721.000
Indeterminades	21	—	—	—	—	—	—
TOTALS	603	350	13.806	238	6.335	328	324.200.200